

Kontrole NIK

2014-01-24 14:20:52

Każdego roku inspektorzy NIK ujawniają nieprawidłowości, których skutki finansowe lub sprawozdawcze sięgają kilkunastu miliardów złotych. Wskazane przez kontrolerów wadliwe mechanizmy są jednak naprawiane, a systemy prawne uszczelniane tak, aby błędy z nich wynikające nie były powielane.

Każdy obywatel, płacąc podatki do państwowej kasy, chciałby mieć pewność, że jego pieniądze zostały właściwie zagospodarowane. Izba dzięki swoim uprawnieniom pełni rolę strażnika publicznych środków, dbając o zgodne z prawem, gospodarne, celowe ich wykorzystanie i rzetelne rozliczanie. NIK nie tylko wskazuje nieprawidłowości, ale również ewentualne rozwiązania, mające na celu naprawę wadliwych mechanizmów. Pokazuje, w jakich obszarach państwo działa dobrze, a gdzie potrzebne są usprawnienia. Część tych usprawnień wprowadzana jest już w trakcie kontroli lub bezpośrednio po ich zakończeniu. Jeśli powstałe nieprawidłowości wynikają z luki prawnej bądź niejasności w przepisach prawa, Izba składa wnioski, w których postuluje wprowadzenie zmian mających na celu poprawę jakości stanowionego prawa (wnioski de lege ferenda). Gdy kontrolerzy natrafiają na przestępstwo lub zaniedbanie, zawiadamiają prokuraturę lub inne organy ścigania.

Gdzie publiczne pieniądze tam kontrola NIK

NIK bada wszystkie obszary działalności państwa, w które zaangażowane są publiczne pieniądze lub majątek, sprawdza też, czy instytucje publiczne wykonują swoje zadania w sposób skuteczny, wydajny i oszczędny. Izba co roku przeprowadza kilka tysięcy kontroli jednostkowych, w wyniku których przedstawia sprawozdanie ukazujące całościowy obraz państwa. Informacje o wynikach kontroli przedkładane są Sejmowi i przekazywane instytucjom odpowiedzialnym za prawidłowe funkcjonowanie kontrolowanych jednostek.

[Wyniki kontroli NIK](#)

Budżet państwa pod lupą

Najważniejszą kontrolą przeprowadzaną przez NIK jest kontrola wykonania budżetu państwa. Obowiązek ten został nałożony na Izbę przez Konstytucję RP oraz ustawę o NIK. Co roku Izba w ramach tej kontroli sprawdza około 400 jednostek. Przy tworzeniu rocznego planu pracy to zadanie jest zawsze na pierwszym miejscu. Prezes NIK każdego roku przedstawia na plenarnym posiedzeniu Sejmu efekty kontroli budżetowej, zawarte w dokumencie zatytułowanym Analiza wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej.

[Analiza budżetu państwa](#)

Roczne planowanie

Pozostałe kontrole zawarte w planie pracy Izby są wynikiem własnych propozycji, jak również sugestii zgłaszanych przez Marszałków Sejmu, Senatu i Prezydenta RP, Prezesa Rady Ministrów oraz inne organy władzy publicznej. Tematyka kontroli na dany rok ustalana jest na podstawie uchwalanych przez Kolegium NIK priorytetowych kierunków kontroli, w ramach których wyznaczane są ważniejsze obszary funkcjonowania państwa, przewidziane do badań w danym roku. Priorytetem w pracy Izby w danym okresie może być np. zapewnienie poprawy warunków życia obywateli w warunkach bieżącej i długookresowej stabilności finansowej państwa, poprawa skuteczności systemu edukacyjnego, zapewnienie powszechnej i niezawodnej opieki medycznej, zachowanie dziedzictwa narodowego, zasobów naturalnych, ładu przestrzennego. Możliwości jest tyle, ile dziedzin, które wymagają w naszym kraju poprawy. Tematy kontroli dobierane są według przyjętego priorytetu.

[Plan pracy NIK](#)

Dbalność o wysoką jakość kontroli

Każde postępowanie kontrolne prowadzone jest według standardów kontroli NIK. Pozwala to na utrzymanie działalności kontrolnej Izby na uznanym międzynarodowym poziomie. Stosowanie standardów sprawia, że istnieje jednolita płaszczyzna odniesienia dla planowania kontroli, przeprowadzania i oceny jej wyników. Standardy kontroli zostały opracowane z uwzględnieniem standardów kontroli międzynarodowych organizacji kontrolnych oraz kilkudziesięcioletniego doświadczenia Izby. Wysoką jakość kontroli NIK potwierdzają wyniki międzynarodowych przeglądów partnerskich, przeprowadzonych w NIK przez SIGMĘ oraz Narodowy Urząd Kontroli Danii.

Wyniki kontroli NIK sprzyjają poprawie funkcjonowania państwa. Wskazane przez kontrolerów NIK wadliwe mechanizmy są systematycznie naprawiane, a systemy prawne uszczelniane tak, aby błędy z nich wynikające nie były powielane.